

Prædiken til 1. søndag efter trinitatis

Luk. 12, 13-21

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: En i skaren sagde til Jesus: »Mester, sig til min bror, at han skal skifte arven med mig.« Men han svarede: »Menneske, hvem har sat mig til at dømme eller skifte mellem jer?« Og han sagde til dem: »Se jer for og vær på vagt over for al griskhed, for et menneskes liv afhænger ikke af, hvad det ejer, selv om det har overflod.« Og han fortalte dem en lignelse: »Der var en rig mand, hvis mark havde givet godt. Han tænkte ved sig selv: Hvad skal jeg gøre? For jeg har ikke plads til min høst. Så sagde han: Sådan vil jeg gøre: Jeg river mine lader ned og bygger nogle, som er større, og dér vil jeg samle alt mit korn og alt mit gods. Og jeg vil sige til mig selv: Så, min ven, du har meget gods liggende, nok til mange år. Slå dig til ro, spis, drik og vær glad! Men Gud sagde til ham: Din tåbe, i nat kræves dit liv af dig. Hvem skal så have alt det, du har samlet? Sådan går det den, der samler sig skatte, men ikke er rig hos Gud.« Lukasevangeliet 12,13-21

På mange måder er budskabet i dagens evangelie så banalt, at det næsten kan forekomme at være overflødig. For vi ved da godt, at livets rigdom ikke består af materielle goder. Men på trods af det kan det nok være meget værd at blive mindet om det i ny og næ.

For hvis det virkelig var så banalt og simpelt hvorfor i alverden fylder penge så alligevel så meget i vores samfund?

Så - ja - formaningen er virkelig simpel og lige til, men ikke desto mindre vanskelig at efterleve.

Hvad angår menneskets forhold til penge, er der jo kun meget lidt, der har ændret sig i tidens løb; for man hører desværre stadig alt for ofte om familier, der bliver splittet ad, når de skal deles om en arv.

Det samme synes at være tilfældet med manden i evangeliet til i dag. Han er også kommet op at skændes med sin bror og vil nu have hjælp til at få sin arv igen.

Jesus må da som en retfærdig mand med sin myndighed kunne få talt broren til fornuft - Og man kan levende forestille sig, hvordan manden har stået i mængden og samlet sig

mod til at spørge Jesus og så endelig trådt frem og spurgt ham. Men han får vist et helt andet svar end det, han forventede.

For Jesus nægter at dømme imellem dem - ja faktisk går Jesus skridtet videre og irectsætter ham for at kræve sin retmæssige arv. Den røffel eller formaning Jesus giver er dog ikke kun møntet på manden eller den omkringstående skare, men også en formaning til os i dag om, at vi skal være på vagt over for vores egen griskhed. For livets egentlige rigdom består ikke af en overflod af noget, der tilhører os, men af alt det, der bliver os givet.

Det vilde i formaning er jo, at manden rent faktisk bliver irectsattet for at kræve sin retmæssige arv.

Det kan næsten ikke andet end lyde barskt, for manden har vel ret til at kræve, hvad der er hans. Men for Jesus handler det ikke om jura, altså om hvem der har retten på sin side, men om det, der er vigtigere end arven nemlig kærligheden mellem de to brødre. Og hvorfor skulle nogen give køb på noget så dyrebart for en så ussel løn?

Man kunne også spørge, hvad der i grunden ville ske, hvis manden gav slip på sit retmæssige krav? Set udefra ville man måske sige, at han ville blive snydt for sin arv, men hvad nu hvis valget stod mellem kærligheden til broren og arven, og han beholdt kærligheden, var han så virkelig snydt? Og i givet fald for hvad? For pengene?

Men hvad så med den grådige bror? Kunne man have lyst til at spørge, han er da ikke et hak bedre; for kan Jesus se det griske i ikke

at ville afstå en arv, hvor meget mere må det så ikke regnes for at være grådigt, når man kræver noget, der end ikke tilkommer én?

Derfor skal Jesu formaning heller ikke læses som et forsøg på at forsvare den bror, der kræver en uretmæssig arv. Tværtimod! Det er en formaning, der går på begge brødre, for havde de begge sat kærligheden over pengene, ville de aldrig været endt med at skændes om arven. Brorens grådighed har altså gjort ham, lige så fattig på kærlighed, som den har gjort ham rig.

Derfor viser lignelsen om den rige bonde os også, hvor latterlig den menneskelige trang til at samle sig skatte på jorden bliver i lyset af døden. Her har bonden gået og samlet og samlet - ja endda revet ned og bygget op for at få plads til al sin høst og så lige som han skal til at spise og drikke og nyde det hele, så kræves livet af ham.

Det er værd at bemærke, at bonden ikke har tænkt sig at dele ud af sin høst og rigdom til henholdsvis sin familie eller venner, men tværtimod har ladet hele høsten af sit arbejde tilfalde ham selv.

Det tragikomiske i lignelsen er derfor også, at han ikke selv får nogen gavn af alt det, han har samlet. Havde noget af hans høst bare været samlet ind til nogle andre, så ville den del af hans arbejde ikke have været forgæves. Men fordi han udelukkende har samlet ind til sig selv, kommer arbejdet til at være aldeles nyttesløst.

Det problematiske er derfor heller ikke, at manden er rig eller arbejdsom, men at hans arbejde udelukkende består i at berige sig

selv.

Det er med andre ord det egoistiske og egenyttige i den rige bondes liv, der påpeges i lignelsen. Den rige bonde har nemlig kun tænkt på sig selv i alt sit arbejde og ikke på at tjene andre. Men i den nat, hvor livet kræves af ham, og Gud taler til ham viser det sig, at han slet ikke har fået nogen glæde ud af alt det, han har samlet. Og i evangeliet tilføjes der en smule lakonisk: "Sådan går det den, der samler sig skatte, men ikke er rig hos Gud."

Sagt på en anden måde, så gør døden det klart, hvad der er svært at se i livet, nemlig, at den, der udelukkende arbejder for at tjene sig selv, arbejder forgæves.

Og det er virkelig en indsigt, der er værd at tage med sig - for er ens arbejde kun til glæde for én selv, så er det tomt og meningsløst uanset, hvor meget der måtte hobe sig op. Gør arbejdet derimod andre gavn samtidigt med, at det gavner én, så bringer det ikke kun glæde, men indeholder også en mening. Og det er ikke kun en særlig form for arbejde, der har mening, for kigger man sig omkring vil man finde ud af, at formålet med meget arbejde ofte er at tjene andre mennesker ved at hjælpe på en eller anden måde. Nu og da protesteres der rundt om i hele verden grundet en stigende ulighed i mange samfund, hvor de rige bliver rigere og de fattige fattigere. Som kristne er det ikke en udvikling, vi bare kan se på.

Tværtimod må vi minde hinanden og andre om evangeliet, så vi ikke sætter penge over kærligheden til vores næste.

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke
Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 4193 9000
vartov@vartov.dk

I sig selv er rigdom ikke et problem, men rigdom kan blive et problem, når den hindrer kærligheden til næsten.

Hvad Jesus minder os om er da også, at der er mange former for rigdom; man kan være rig hos Gud og rig på den kærlighed, som Han øser af ligeså ødslet, som gnieren knuger om sin mindste mønt for ikke at tabe den.

Og med kærligheden forholder det sig så heldigt, at man ikke bliver fattigere ved at øse af den, men kun rigere. Den skumper ikke ind ligesom en pengebeholdning ved at blive delt ud. Og er det ikke dejligt at have en tro, hvor det mest dyrebare ikke er beholdt de få, men er alle mennesker lige ved hånden.

Nok kan et menneske være fattigt. Det kan mangle penge og lide nød, men uanset hvor fattigt et menneske måtte være – ja om det så end ikke havde mad og vand, så kunne det dog alligevel være rig på kærlighed. Lad os derfor takke Gud for, at vi altid har råd til at elske hinanden.

Niels Bjørn Christensen-Dalsgaard
Maugstrup Kirke, Haderslev Stift

Salmer (Den Danske Salmebog):

Nr. 745: Vågn op og slå på dine strenge

Nr. 692: Du skal i denne verden ej

Nr. 374: Herre Jesus, stærk og mild

Nr. 616: Herrens røst, som aldrig brister

Nr. 634: Du ved det nok, mit hjerte

Nr. 684: O Jesus, du al nådens væld